

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 7

TELEFON UREDNISTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 25-67
POSLOVALNICA CFIIP Prešernova 3. tel. 280
POSTNI ČPKOVNI RACUN 11.400

Maribor, sreda 10. januarja 1940

NAROCNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1-

Zveza Italije, Madžarske, Romunije in Jugoslavije

Dne 2. februarja se sestanejo zunanji ministri Balkanske zveze k važnemu posvetovanju o organizaciji evropskega jugovzhoda na podlagi italijansko-madžarskih razgovorov v Benetkah

PARIZ, 10. januarja. Havas. V tukajšnjih diplomatskih krogih se zatrjuje, da se bo pričela konferenca zunanjih ministrov Balkanske zveze dne 2. februarja. Na tej konferenci se bo razpravljalo največ o italijanskem načrtu za upostavo ravnotežja na evropskem jugovzhodu, in sicer na podlagi, ki je služila tudi italijansko-madžarskim razgovorom v Benetkah. Kakor se dalje zatrjuje, sta Jugoslavija in Romunija pripravljene pristopiti h kombinaciji, ki je bila zasnovana v Benetkah. Na ta način bi bil ustvarjen blok štirih držav: Italije, Madžarske, Romunije in Jugoslavije, in to poleg Balkanske zveze, ki obsega še Grčijo in Turčijo. Vendar ni izključeno, da se bosta tej akciji pridružili tudi še ti dve državi.

Intervencija za pridobitev Bolgarije

SOFIJA, 10. januarja. Exchange Telegraph. Turški zunanji državni podtajnik Menemedžoglu prispe na vrtnitvi iz Londona in Pariza v Sofijo, kjer bo ostal najbrže dva do tri dni. Menemedžoglu bo predložil bolgarski vladi posebne predloge za ureditev vseh spornih vprašanj

s sodobnimi balkanskimi državami. Te predloge so, kakor se zatrjuje, odobrili tudi v Londonu in Parizu. Ti predlogi se destavijo tudi vladam vseh ostalih balkanskih držav. Z ozirom na italijansko-madžarske razgovore v Benetkah, dobi ta obisk poseben pomen.

Sovjetske čete opuste napade do pomladi

Odvoz dela čet s finskih front zaradi onemogočene redne oskrbe — Proga Murmansk-Leningrad zopet razdrta — Nemški častniki za reorganizacijo sovjetske vojske

HELSINKI, 10. jan. Havas. V bitki pri Raate so Finci zajeli 40 sovjetskih častnikov, med temi tudi polkovnika in načelnika divizijskega štaba. General, ki je poveljeval uničenim sovjetski diviziji, je bil ubit blizu Kijola.

MOSKVA, 10. januarja. Havas. Sovjetski generalni štab v Leningradu priznava zdaj, da so se rdeče čete umaknile nekoliko kilometrov vzhodno od Suomusalmija.

LONDON, 10. januarja. Reuter. Finsko letalsko poveljstvo sporoča, da se je finskih patruljam posrečilo razdrti železniško progo med Murmansk in Leningradom na več krajih.

HELSINKI, 10. januarja. Exchange Telegraph. Sijajna finska zmaga pri Raati je izzvala po vsej Finski nepopisno navdušenje in veselje. Povsod so se ljudje objemali od veselja. Po poročilih iz Kare-

lije, se zdi, da so pričeli sovjeti odvažati svoje čete s fronte, ker doslej preveliko množico vojakov daleč od vseh pravih komunikacij ni bilo mogoče pravčasno in zadostno oskrbovati z živim. Zaradi slabe organizacije in silnega mraza je nastal na železniških progah velik nered, ki se je spremenil v skoraj popolno prometno anarhijo. — Dovož hrane je zastal in bile so nujno rekvirirane vse zaloge v Leningradu in drugih bližnjih sovjetskih mestih. Sedaj se pa občuti zaradi tega veliko pomanjkanje hrane za civilno prebivalstvo. Zato odvažajo sedaj vse čete, ki na fronti niso nujno potrebne, na jug od Leningrada, kjer je oskrbovanje s hrano lažje in kjer je še nekaj zalog. Preostale čete građe na Karelski ozlini z vso naglico utrdbe, v katerih nameravajo preprečiti eventualni Finski napad in prezimiti. Splošno se pričakuje, da se bo sedaj sovjetsko vr-

hovno poveljstvo omejilo le na manjše izvidniške, pomorske in letalske akcije.

BERN, 10. januarja. »Corriere della Sera« poroča iz Rima, da je po tamkajšnjih informacijah odšlo 20 višjih nemških častnikov v Sovjetsko zvezo z namenom, da reorganizirajo sovjetsko vojsko.

STOCKHOLM, 10. jan. Stefani. Prijavilo se je novih 1000 prostovoljcev za Finsko.

NEW YORK, 10. jan. Reuter. Predsednik podpornega fonda za Rinsko, Hoover je sporočil, da je bilo te dni poslanih na Finsko novih 100.000 dolarjev. Doslej so prejeli Finci iz Amerike že pol milijona dolarjev.

AMSTERDAM, 10. januarja. Havas. Italijanska vlada je intervenirala v Berlinu proti zadržavanju italijanskih, Finski namenjenih letal v Nemčiji.

Prihod angleških kolonialnih čet v Francijo

LONDON, 10. jan. Reuter. V Francijo so dospеле prve kolonialne čete angleškega imperija. Francoski narod je to sprejel z zadovoljstvom kot znak imperialne solidarnosti obeh zaveznikov.

Maiborska napoved. Pretežno oblačno. Sneg bo ponehal. Nastopilo bo mraznejše vreme. Včeraj je bila najnižja temperatura -3.6, danes jutraj -9.4, opoldne -9.6. Višina snega je 22 cm, novega snega je zapadlo 9 cm.

Čas za mirovne ideje še ni napočil

WASHINGTON, 10. jan. DNB. Imenovanje Taylorja za osebnega zastopnika prezidenta Roosevelta pri Vatikanu in pisma, ki jih je Roosevelt poslal poglavarjem židovske in evangelske cerkve v Ameriki, so predmet živahnih komentarjev opozicijskega tiska. Ameriškim častnikom je izjavil Roosevelt, da se stališče opozicije opira na neka nesporazumienja, ki jih je od že popravil. Naglasil je, da je izrekel samo gotove poglede o mi-

Letošnje leto bo odločilno za vojno srečo

EDINBURG, 10. jan. Reuter. Delavni minister Braun je v svojem govoru prikazal štirimesečno bilanco vojne in pozival ljudstvo, da prispeva k obrambi domovine največje napore. Zaključil je z mnenjem, da se bodo letos zvrstili dogodki, ki bodo odločili o vojni sreči. — Merda ti dogodki še ne bodo pomenili dokončne zmage, vendar bodo dali optimistično osnovo zanj.

PATRULJSKE PRASKE NA ZAHODU
PARIZ, 10. jan. Stefani. Francosko uradno poročilo pravi, da so bile včeraj na fronti praske patrulj.

NOVI POTRESNI SUNKI V TURČIJI
ANKARA, 10. jan. Havas. Včeraj so razgibali vso Anatolijo novi potresni sunki. Škoda ni velika, prav tako tudi ni človeških žrtev.

ODHOD TURŠKE DELEGACIJE
PARIZ, 10. jan. Havas. Turška delegacija z generalnim tajnikom Menemendžoglom je zapustila Pariz.

NEMŠKI GLAS OB 20. LETNICI VERSAIL'ESA

BERLIN, 10. jan. DNB. »Völkischer Beobachter« prinaša članek povodom dvajsetletnice versajske mirovne pogodbe, opisuje dosedanj boj Nemčije proti tej pogodbi in poudarja, da more samo tak mir biti trajen, ki upošteva interese vseh narodov. Stališče zahodnih demokracij je izzvalo dvajsetletna stalna borba, ki so privedel do sedanjega spopada.

ANGLEŠKI PARNIK ZADEL NA MINO

LONDON, 10. jan. Reuter. Angleški parnik »Dumber Castle« (10.000 ton) je včeraj popoldne blizu jugovzhodne angleške obale zadel na mino. Potniki in posadka so rešeni. Parnik je prihajal iz lužno Afrike z 48 potniki.

Prvi nasledki odstopa Hora-Belische

LONDON, 10. januarja. Exchange Telegraph. Po informacijah »Daily Maila« je angleško vrhovno poveljstvo v razpravi z letalskim ministrom uveljavilo svoje stališče in bo izvrševalo v bodoče tudi vrhovno poveljstvo nad eskadriljami angleškega bojnega letalstva, ki se bojuje v Franciji. Po tej informaciji bo kmalu imenovan poveljnik letalskih sil v Franciji, ki bo neposredno odgovoren vrhovnemu poveljniku angleške ekspedicijske vojske lordu Gortu. Dejstvo, da je generalistim Gamelin štiri dni po odstopu angleškega vojnega ministra Hora-Belische podelil obema anglešk. generaloma, lordu Gortu in Ironsideu, veliki križ častne legije, smatrajo v Londonu kot dokaz, da stoji francosko vrhovno vojno vodstvo popolnoma na strani lorda Gorta in njegove okolice v sporu s Hora-Belishem.

gove okolice v sporu s Hora-Belishem.

LONDON, 10. jan. Reuter. Imenovanje novega poveljnika je že izvršeno. Imenovan je maršal Barat. Novi poveljnik angleškega letalstva v Franciji je bil minilo leto poveljnik angleških letalskih sil v Indiji. Zdaj je postal glavni častnik v posredovanju med francoskimi in angleškimi zračnimi silami.

PARIZ, 10. jan. Havas. Prvi lord admiralitete Churchill je pred odhodom iz Francije dolgo časa konferiral z Gortom, poveljnikom angleških čet. Churchill je imel tudi važne razgovore s člani francoske vlade, generalom Gamelinom in še nekaterimi višjimi častniki. Njegov prihod v Francijo je imel nalogo stoniti v stike s francoskimi vojaškimi in civilnimi osebnostmi.

Angleži bodo razbremenili Francoze

LONDON, 10. jan. Exchange Telegraph. »Daily Erpress« trdi, da bodo angleške čete v Franciji v kratkem še znatno povečane. Obstaja namera, da se francoska vojska razbremeni tako, da bodo francoski nad 30 let stari vojaki lahko poslani s fronte v tovarne in delavnice. Francosko

industrija je nameravala sprva pritegniti okoli 200.000 angleških brezposelnih delavcev, da krije pomanjkanje delovnih moči, toda ta načrt se je izkazal kot nepraktičen, zato bodo sedaj rajše pritegnjeni k delu starejši vojaki s fronte, katere bodo zamenjali angleški.

Rok za izselitev Nemcev iz Litve

CURIH, 10. januarja. »Neue Zürcher Zeitung« poroča iz litvanskega vira, da se bo izseljevanje Nemcev iz Litve pričelo meseca marca in bo trajalo dva meseca. Najprej bodo preseljeni v Nemčijo kmetje, nato prebivalci pokrajinskih mest

in končno oni iz Kaunasa in Vilnisa. Govori se, da bodo naseljeni na področju Šuvalkov na Poljskem. Nemška narodna manjšina v Litvi šteje okoli 31.000 duš. Litvanski Nemci so večinoma mali kmetje, ki žive zelo revno.

Spanija ustanavlja letalsko industrijo

MADRID, 10. jan. DNB. Španski minister za letalstvo Jague je ob priliki sprejema letalskih častnikov izjavil, da je potrebno ustanoviti v Spaniji letalsko industrijo. Posebno je poudaril svojo namero, da se že v tem letu zgradi državna tovarna za letala, ki naj bo privatni indu-

striji za zgled. Razen tega bo vlada še v tem letu dala izvežbati dva tisoč pilotov, do konca prihodnjega leta pa še dva tisoč. Ustvaritev močnih zračnih sil pomeni prvi korak k obnovitvi prestiža Spanije med državami.

Maribor, 10. januarja.

Eden izmed najpomembnejših dogodkov pred zatonom staroga leta je bilo veliko preseljevanje Nemcev iz baltskih držav. Tri tedne po zgodovinskem govoru kancelarja Hitlerja dne 6. oktobra 1939 so zapustile prve skupine Nemcev Estonsko. Takoj za tem je bila na vrsti Letonska, pomladi bodo odšli Nemci iz Litve. Dan za dnem so odhajali transporti iz Libave, Rige ali Tallina v Nemčijo. Pristaniške obale v Gdansku in Gdynji so bile prenapolnjene živine in pohištva izseljenčev, ki so jih dolgi vlaki odpravljali na nove domačije v zasedeni Poljski.

Na pragu novega leta je bil izveden plebiscit za preselitev južnotirolskih Nemcev. Velika večina, 75% nemške narodne manjšine, se je odzvala klicu Hitlerja in se odločila za povratek v Nemčijo. Pred imevi pa je po radiu prišla vest, da je Nemčija odobrila kredit za preselitev prvih Nemcev iz balkanskih držav, ki naj bi se izvedla že letos.

Moderno preseljevanje Evrope prehaja s tem v novo fazo. Dočim je preselitev 60 tisoč Nemcev iz ruske Volinije in 40 tisoč duš iz vzhodne Galicije še v teku, se je na Madžarskem že sprožila živahna akcija za selitev v Nemčijo. Pri tem so, kakor poročajo iz Budimpešte, posebno vneti agitatorji mlajši Nemci, ki vidijo v rajhu cilj svojih idealov. Velika večina madžarskih Nemcev je pa preplašena ob misli, da bi morali zapustiti državo, v kateri zavzemajo tako v nepremičninah kakor po svojem službenem položaju zelo povoljno materialno stanje. Nemci, bogati veleposelniki, se obračajo do oblastev s prošnjo za madžarizacijo svojih imen in pošiljajo vladi deputacije z izrazi vdanosti in lojalnosti.

Madžari stvarno ne prikrivajo zadoščanja, če bi se nemški element, ki uživa moč no zaščito rajha, dejansko izselil. Država, ki ima nekaj nad 10 milijonov ljudi, šteje blizu 600.000 Nemcev, prav toliko Slovakov, 500.000 Ukrajincev, 500.000 Židov, 165 tisoč Jugoslovancev in drugih zastopnikov narodnih manjšin, skupaj nad 2.372.000 tujega elementa, bi tako postala homogena država.

Preseljevanje nemške narodne manjšine z Balkana bi nikakor ne bil nov pojav na tem področju Evrope. Znano je, da so bile na Balkanu že v prejšnjih stoletjih, pred in po svetovni vojni pa še neprimerne večje imigracije, kakor so sedanje. Tako se je po umiku turške vojske pred balkanskimi zavezniki odselilo 10.000 muslimanov iz grške Makedonije v Turčijo, po umiku bolgarske vojske leta 1913. pa 15 tisoč Bolgarov v Bolgarijo. Grški uspehi na Balkanu so privabili 5000 kavkaških Grkov v Makedonijo, tem je sledilo iz zahodne Tracije še 40.000 Grkov. Po sklenjenem miru med Turčijo in Grčijo je odšlo iz grške Makedonije 115.000 muslimanov v Turčijo, iz slednje pa pa prišlo v Makedonijo 80.000 Grkov. Med svetovno vojno so preselili Bolgari iz grške Makedonije 36.000 Grkov v Bolgarijo, Grki so pa po premirju 1918 repatriirali v zahodno Tracijo in Smirno iz Makedonije 140 tisoč rojakov.

Med državljansko vojno v Rusiji je grška vlada sprejela s Kavkaza 55.000 Grkov in jih naselila okrog Soluna. Grška katastrofa v Mali Aziji je povzročila veliko preseljevanja: 200.000 maloazijskih Grkov so naselili v Makedoniji, 120.000 v zahodni Traciji. Dokončno se je v letih 1912. do 1924. preselilo v grško Makedonijo 45,7% grškega prebivalstva, odselilo pa 4,3% bolgarskega in 39,2% turškega prebivalstva.

V zahodni Traciji je odšlo po bolgarski zasedbi iz dežele 40.000 Grkov v Makedonijo, 30.000 v staro Grčijo in 49.000 Turkov v Turčijo. Po premirju 1918 se je vrnilo 51.000, nadaljnja leta 120.000 Grkov iz Tracije in Bolgarije, izselilo pa 12.000 Bolgarov.

Iz vzhodne Tracije je leta 1912. pred bolgarsko vojsko za stalno odšlo v Malo Azijo 104.000 Turkov, po ponovni osvojitvi dežele je pa prišlo tja iz izgubljenih turških pokrajin v Evropi 132.000 Turkov. Po bolgarsko-turški pogodbi leta 1914. je odšlo iz Turčije 47.000 Bolgarov, iz Bolgarije pa 49.000 Turkov. Med svetovno vojno je Turčija preselila 85 tisoč tracijskih Grkov in 17 tisoč Armencev v Anatolijo. Ko so Grki okupirali deželo, so repatriirali tja 140.000 svojih rojakov, ki so se pa po porazu Grške v Mali Aziji morali umakniti priseljenim Turkom.

Chamberlainov govor v Mansion Houseu

Pregled dosedanjega poteka vojne in napoved viharja, ki bo seditel sedanemu relativnemu zatišju — Nemški narod postaja vedno bolj tudi sam odgovoren za nadaljevanje vojne

LONDON, 10. januarja. Reuter. Na zborovanju v Mansion Houseu, na katerem je govoril ministrski predsednik Chamberlain, je uvodoma dejal, da vodi angleško in francosko vlado od začetka vojne le ena misel, storiti vse za popolno zmago. V tej misli je združen tudi ves narod, kakor pred 25 leti. Namen vojne je napraviti enkrat za vselej konec politiki napadov. Leta 1940. se je pričelo mirno, bo pa najbrže usodno v zgodovini sveta. Sedanj mir je mir pred viharjem. Ne ve še, koliko časa bo trajalo zatišje na fronti, vendar so vse sedanje praske, spopadi na morju in v zraku komaj priljave za končni veliki spopad. Sicer je pa na morju vojna vendarle že v polnem teku, in to zadovoljivo za zaveznike. Svetovni oceani so očisti nemških ladij. Nemška trgovska mornarica, ki je štirikrat manjša od angleške, je izgubila doslej 228.000 ton ladij, ostale ladje so pa zaprte v pristaniščih. Nemški napadi na angleške ladje niti s podmornicami niti z minami niti z napadalnimi ladjami niso rodili posebnih rezultatov. Anglija je izgubila doslej dejansko le 122.000 ton ladij, kajti druge izgube je krila z zapletitvami. To znaša manj kot 1 odstotek celokupne tonaže. Nemčija zelo čuti blokado in izrablja pred vsem premoženje nesrečnih Čehov in Poljakov za kritje svojega pomanjkanja.

Nato je govoril Chamberlain o Finski, ki je bila surovno napadena in se bojuje za iste ideale, svobodo in pravičnost, kakor zavezniki. Anglija in Francija bosta ta boj podpirali z vsemi svojimi silami. Dalje je izrazil simpatije Turčiji in ji obljubil pomoč, da zaceli rane, ki sta ji jih zadala potres in povodenj. Zveza s Francijo se je močno poglobila in bo še poglobljena. To sodelovanje se bo po vsej priliki ohranilo tudi še po vojni in se bo raztegnilo na ostale narode Evrope, da bi se ustavila tako evropska skupnost. Anglija je enota s Francijo tudi v vojaškem oziru in jemlje nase enake žrtev. Sedanja angleška vojska šteje že 2 milijona in 750 tisoč mož. Za vzdrževanje naporov vojne so pa vendarle potrebne tudi nove omejitve, ker so nujne za končno zmago.

Dalje se je dotaknil nemških prerokovanj o propasti velikobritanskega imperija in dejal, da bi Nemčija želela Angliji

enako usodo, kakor je zadela njene prejšnje žrtev. Anglija nima nasproti Nemčiji takih maščevalnih načrtov, kajti njen namen ni uničenje nemškega naroda. Toda nemški narod, ki ni bil odgovoren za začetek vojne, postaja vsak dan bolj za nadaljevanje vojne. Zavezniki ne bodo klonili in gledajo v novo leto 1940. z nezlomljivim zaupanjem v moč svojega orožja in pravilnost svoje poti.

ANGLEŠKI KOMENTAR

LONDON, 10. jan. Reuter. Londonski listi so z včerajšnjim Chamberlainovim govorom zelo zadovoljni. »Daily Express« pravi, da je bil ta govor zelo odločen in navdahnjen z močnim duhom realizma. Chamberlain je poslal angleškemu narodu odlični poziv na požrtvovalnost. »News Chronicle« poudarja, da je Chamberlain započel sijajno kampanjo v svrhu okrepitve moralnih sil v Angliji. »Daily Herald« pa piše: Chamberlain je prav rekel, ko je naglasil potrebo žrtev, ki jih morajo enako doprinesati vsi sloji.

AMERIŠKI KOMENTAR

WASHINGTON, 10. jan. Havas. Chamberlainov govor, ki so ga prenašale ameriške radijske postaje, je sprožil v Ameriki zadovoljstvo posebno v onem delu, kjer omenja, da se Finska bori za iste ideale, kakor zahodna demokracija in da bo pomoč zaveznikov Finski postala konkretna.

NEMŠKI KOMENTAR

BERLIN, 10. jan. DNB. V nemški politični javnosti naglašajo, da kakor ostali govori angleških državnikov tudi zadnji Chamberlainov ni vzbudil posebne pozornosti. Chamberlain ni niti z besedico omenil odstopa Hore-Bellisha, v njegovih besedah je izražena nemoč, posebno tam, kjer se trudi prikazati izgube zaveznikov in Nemčije. S prenašanjem odgovornosti za vojno na nemški narod je hotel udušiti lastno vest. Chamberlainove izjave o finko-ruskem sporu niso našle odmeva ne na Finskem ne v Rusiji, opomin so skandinavskim državam, naj se varujejo Velike Britanije. Govor je slika človeka, ki je vrgel Anglijo v vojno, ne sluteč, kakšne posledice lahko ima to za državo. Poziv na angleški narod, naj se odreče vsemu, je znak kočljivega položaja v katerem je začela Britanija.

Govor velikega admirala Raederja

BERLIN, 10. jan. DNB. Veliki admiral Raeder je pregledal ladjedelnice v Kielu in Wilhelmshavenu. Delavcem je dejal, da je Hitlerjeva zasluga, da je bil nemški meč pravočasno okovan in je zdaj smrtonosno orožje za sovražnike. Čim večja in popolnejša bo nemška proizvodnja, tem ostrejši bo nje meč. Nemška voj-

ska je močnejša od sovražne, zmaga ji je zagotovljena. Sovražnik nastopa dejansko bolj proti nemškemu narodu kakor državi. Zagotoviti je treba nemški deci bodočnost, ko bo vsak narod lahko živel po svojih sposobnostih. Borec se za svoje pravice, bo nemški narod v tej vojni tudi zmagal.

Skl'canje angleškega parlamenta

LONDON, 10. januarja. Havas. Potrjuje se, da se nasprotno od raznih zadevnih govorov, angleški parlament vendarle sestane zanesljivo 16. t. m. Na tej seji bo podal izjavo tudi odstopilši vojni minister Hore-Bellisha. Za njegovo izjavo vlada veliko zanimanje.

GRŠKO-MADŽARSKI TRGOVINSKI SPO RAZUM

BUDIMPEŠTA, 10. jan. Havas. Včeraj je bil tu podpisan dopolnilni sporazum med Grčijo in Madžarsko o plačevanje trgovskega blaga. S tem sporazumom je hkratu podaljšana trgovinska pogodba med tema državama.

Velike imigracije na obalah Marmorskega in Egejskega morja so tedaj zajele v letih 1912. do 1924. nad 1.800.000 duš štirih narodnosti. Grška Makedonija z vzhodno Tracijo je postala homogena pokrajina, v zahodni Traciji so absolutno prevladali Grki. Slovanski živeli, ki je nekdanj dominiral tod, se je moral pod silo razmer umakniti od morja. Velika preseljevanja, izvedena ali sporazumno ali po nujnosti dogodkov, so pa pokazala, da

tudi preselitev nemških manjšinskih celic iz Podonavja in Balkana v staro domovino nikakor ni dejanje, ki bi imelo kakršne koli zadržke tehnične narave. Pomirjenje, ki je po rešitvi manjšinskega problema nastalo med prej sprtimi sosedoma ob Egejskem morju, pa priča, da bo tudi repatriacija Nemcev ugodno vplivala na bodoče odnose rajha na jugovzhodu Evrope.

—inc.

Domači zapiski

Cvetkovič pri Aci Stanojeviču

Predsednik vlade Cvetkovič je včeraj obiskal šefa Radikalne stranke, obolelega Aco Stanojeviča v sanatoriju. Čestital je staremu politiku Božič in se zanimal za potek zdravljenja. Po daljšem razgovoru s Stanojevičem se je Cvetkovič vrnil iz Niša v Beograd.

Slovinci, Hrvati, Srbi in Bolgari

V beograjski »Pravdi« je napisal Adam Pribičević članek, v katerem se zavzema za zmago jugoslovanske misli v tem pogledu, da bi bili v njej Srbi, Hrvati, Slovenci in Bolgari. Pri tem naglašja, da bi moralo biti takšno jugoslovanstvo iskreno, ne kamuflirana srbska hegemonija. Srbi bi morali biti nosilci jugoslovanske misli tudi tedaj, če bi se je Hrvati odrekli.

Italijani o našem trgovinskem dogovoru s Francijo

Tržaški »Piccolo« komentira podpis jugoslovansko-francoske trgovinske pogodbe in pravi, da je jugoslovanska vlada stavila s tem sebe v položaj, da iz pogodbe izvleče čim več koristi, da si pa istočasno zavaruje popočno svobodo proti drugemu interesu. Bili so trenutki, ko so gotovi gospodarski krogi hoteli izkoristiti položaj, da bi jugoslovanskemu izvozu dali drugo smer. Francosko-angleška prizadevanja, da bi za sebe zagotovili agrarne in druge proizvode Jugoslavije ter tako spravili Nemce v težak položaj, so bila videti sprva nevarna. Odločnost beograjske vlade je pa odstranila vse te nevarnosti. Najnovejše izjave predsednika vlade Cvetkoviča in zunanjega ministra dr. Markoviča so poridile odločen namen Jugoslavije, da tudi nadalje ohrani trgovinske vezi z vsemi svojimi klijenti kakor pred vojno, čeprav donaha to državi gotove težkoče.

Kdo bo prestal svetovno krizo

Moje iskreno prepričanje je, da bodo vse svetovne spore, ki nas še čakajo, preživeli samo kmetijski narodi in to taki, ki še niso izgubili svoje primerne gibalne sposobnosti. Ako bo našlo tudi srbstvo v svojem kmetstvu enako gibanje kakor ga ima Hrvatska, tedaj bo ta hrvatsko-srbski sporazum primer za reševanje vseh sporov med narodi na svetu! Je napisal Rudolf Hercog v beograjski »Pravdi«.

Hrvati in mednarodna javnost

Svet se danes lomi. Evropa je razdvojena, kaj vidimo v njej? Vidimo, da se križajo razni politični in socialni sistemi, ki so po uporabljanju ekstremnih metod bližji drug drugemu, da se danes pobližajo, jutri med seboj složno in bratski sodelujejo. Pri nas so se našli ljudje, ki so rekli, da bi se mi lahko pridružili enemu ali drugemu carstvu teh idej. Življenjske izkušnje sedanjega človeštva so pa pokazale, da ne dajo prav tem ljudem! Je naglasil v svojem govoru v Splitu minilo nedeljo tajnik HSS dr. Krnjevič.

„Na okup“ poziva škofjski list

Sarajevski »Katolički tjeđnik« piše pod gornjim naslovom med drugim: Danes mnogi mislijo, da jim je banovina Hrvatska odrešila roke. Mi smo svoji, zdaj lahko obračunamo. Zdi se nam, da imajo tu prste vmes tuji elementi, nasprotniki naše svobode, plačanci komunistične propagande. Zločin je zdaj zažigati krov nad glavo. Brez nacionalne discipline ni svobode. Geslo za nas vse je še vedno: Na okup! Forsirajmo sloga in mir. Naša dolžnost je, da smo v tem pogledu dalekovidni, da sebi svestno in požrtvovalno vladamo!

Izjava Janeza Titana

Dolgoletni emigrant Janez Titan iz Kroga prinaša v »Novinah« daljšo izjavo katoliški javnosti, kjer zanika, da bi kdaj agitiral proti katoliški cerkvi, čeprav je bil kakor pravi, aktiven komunistični pristaš. Zda je svoje mnenje popravil in je za mirno reševanje socialnih in gospodarskih vprašanj s pomočjo zadržništva. Delal bo posledaj na odločno katoliški podlagi, zahvaljuje se dr. Korošču, banu, župniku Kleklu in drugim, da so mu omogočili nemoten povratek. — Titana so svoj čas napadale tudi »Novine«, njegova oseba je bila povod za razne izpade proti napredni prekmurški mladini v tujini.

Novice

Ob meji mera biti kmet gospodarsko neodvisen

Težak socialni problem „hub“ ob naši severni meji

Naši listi vedno mnogo pišejo o raznih problemih naše severne meje in razglabljajo o različnih pereh vprašanjih, ki se tičejo te najbolj občutljive točke našega narodnega življenja.

Če hočemo vse te različne narodnostne in narodno obrambne probleme rešiti, moramo na vsak način začeti reševati pri temelju, to je tam, kjer se prav za prav vsi ti različni problemi začenejo in kjer imajo korenine. To je gospodarski problem naše severne meje, iz katerega izhaja vse, kar smatramo danes za nerešeno.

Geslo: »Trdna meja, varna domovina!« naj nam bo ona vodilna misel, oni evangelij, po katerem naj bi se ravnal vsak zaveden Slovenec in Jugoslovian. Pri tem delu, za reševanje naših obmejnih problemov, ne smemo cepiti svojih sil morda radi političnih in osebnih prepričanj, ampak je treba delati roko v roki in mobilizirati vse razpoložljive narodne in gospodarske sile. Le na ta način bomo lahko našim bodočim rodovom izročili našo severno mejo močno.

Naj se omejim le na event. važen gospodarski problem, ki je na Kozjaku, kakor tudi na Pohorju silno važen in aktualen. To je problem naših tako zvanih »hub«, to so posestva, ki imajo svoje lastnike v dolini, ali celo drugod.

Ta problem nam je prinesel čas, pojavil se je preko noči. A ta problem je terjal in še terja svoje žrtve in to med našimi gospodarsko šibko stoječimi sloji, posebno med manjšimi posestniki na Kozjaku in na Pohorju.

Gospodarska kriza v začetku minulega desetletja je silno občutno prizadela našega kmeta na Kozjaku, Pohorju in Dravski dolini. Cena živini in poljskim pridelkom je silno padla. Les, ki je bila še edina rešilna bilka našega kmeta in s katerim je še nekaj časa kljuboval silnemu valu gospodarske depresije, je tudi izgubil ceno. V dobi sankcij proti Italiji so bili celo zaprti vsi kontingenti za izvoz našega lesa. Tako je bil naš kmet, ki je pod silnim pritiskom gospodarske krize komaj dihal, preko noči pred novim problemom, kje dobiti sredstva za svoj gospodarski obrat. In tako je segel po skrajnem sredstvu, po posojilih in njegov dom je postal žrtev hipotek. Te so potem začele ugonabljati naša posestva, ki ležijo na pobočjih Kozjaka in Pohorja.

Ko je kmet komaj toliko pridelal, da je zmogel visoke obresti, so se pojavljali dolinski gospodarsko močni upniki, ki so vprizorili pravico kupčije s temi prezadolženimi posestvi. Boben je pel svojo žalostno pesem in nekoč lepa posestva so se preko noči spremenila v »hube«, to so izumrli posestva, na katerih je prejšnji gospodar postal ofer, ali pa je moral zemljo sploh zapustiti. Zemlja je postala last bogatih dolinčanov, ki so zagospodovali po pobočjih Kozjaka in Pohorja. Dandanes ima vsak večji posestnik v Dravski dolini svoje hube na Kozjaku ali na Pohorju in se njihovo premoženje ceni danes po hubah.

Bistvo problema teh hub obstaja v tem, da so baš na Kozjak izvedli svojo ekspanzijo Nemci iz Dravske doline in so na ta način odtujili našo posest. Pri tem delu jih je prej ovirala uredba o odtujevanju obmejne posesti še iz leta 1915, ki pa je bila s finančnim zakonom leta 1932 ukinjena.

Tako je padla edina ovira upnikov in s tem je bila povzročena ogromna narodna in gospodarska škoda našemu obmejnemu ozemlju. Na ta način je takrat dnevna politika sama napravila zelo veliko napako in pomagala odtujevati našo obmejno posest, za katero smo se toliko borili, da bi jo obdržali v naših rokah. V sorazmerno kratkem obmejnem sektorju smo izgubili 22 posestev. Ko so vse narodne in narodnoobrambne organizacije dvignile svoj svatilen glas o škodi, ki se dela našemu obmejnemu ozemlju, je prišla tako zvana kmetjska zaščita in finančni zakon l. 1936-37 je prinesel novo uredbo o odtujevanju obmejne posesti po tako zvanih »tujkoprometnih komisijah«. Šele takrat je bilo zajezeno ku-

povanje posestev na naši meji in baš ta uredba je velik trn v peti nekaterim ljudem, ko jim je prekrizala račune.

Naš kmet je še vedno gospodarsko šibak. Kot primer naj navedem, da je v malem kraju na Kozjaku intabuliranega dolga preko 800.000 din. Tu se sedaj začne problem utrjevanja naše meje. Tem ljudem tam gori, ki so prav za prav naši živi mejniki, je treba nujno pomagati in

jih gospodarsko dvigniti. Z gospodarskim dvigom naših obmejnih kmetij, katerim je treba dati dolgoročno brezobrestna posojila, bi bilo rešenih štiri petine vseh obmejnih problemov, s katerimi se danes toliko bavimo in ki nam delajo toliko preglavic. Ko bosta naš kmet in delavec ob meji dobro situirana, bosta tudi neodvisna in narodno ter gospodarsko samostojna in trdna.

Var —

Prekomerno uživanje žganja

Ker nas je priroda letos bogato obdarovala s sadjem, se je tudi prekomerno pijančevanje zelo razpaslo. Posestniki opravljajo ob adventnih dnevih in dolgih nočeh žganjekuho. Pri tem se zbirajo vaščani, kajpak tudi z otroci, in popivajo po cele noči. Pred dnevi se je pri tem pripetilo nekaj žalostnih primerov, pri katerih je tekla nedolžna kri. Vse to nazorno kaže na zle posledice preobilnega uživanja alkohola.

Na žalost moramo omeniti, da se ljudje spozabljajo celo tako daleč, da popi-

vajo že iz nevolje nad slabimi razmerami. Še huje pa je, da pozabljajo na otroke, ki jih napajajo s strupeno tekočino. Niso redki primeri, ko dobi otrok pred odhodom v šolo namesto tople hrane kozarec žganja in kos kruha.

Vzrok za prekomerno pijančevanje je treba vsekakor iskati tudi v nizkih cenah vina in žganja. Raje ga kmet spije, kakor pa da bi ga prodal po tako sramotno nizkih cenah. V tem je treba nujno najti pravi izhod iz počasnega propadanja zaradi alkohola.

Povišanje minimalnih mezd

Minister za socialno politiko in narodno zdravje je sklical za 23. januar anketo o povišanju minimalnih mezd. Že delavska zbornica v Ljubljani in kasneje konferenca Delavskih zbornic v Beogradu sta sprejeli predlog, da naj se z ozirom na spremenjene gospodarske razmere zviša osnovna mezda za vso državo od

2 na 3 din. Določijo naj se minimalne meze tudi za zasebne nameščence in trgovske sotrudnike. Odločujoči činitelji delajo na tem, da bi se ta predlog spremenil v ministrsko naredbo. Kako bo to vprašanje rešeno, bo pokazala bližnja anketa v Beogradu.

o Sv. Primož na Pohorju. Mali planinski kraj pod Kopo je imel na Štefanovo šolsko božičnico. Ta, v vsem letu edina socialna prireditev je tem pomembnejša, ker je ljudstvo tod siromašno kakor malokje. Šolarji so mnogim navzočim staršem z igrice izkazali svojo ljubezen in voljo do napredka. Vseh 98 učencev je bilo obdarovanih s praktičnimi darili.

o Požar zaradi fureže. V hiši tovarnarja Viktorja Golla na Ojstrici je imel najemnik kolone. Ker so zaradi tega preveč kurili, se je vžgal dimnik, kar je povzročilo požar. Ogenj je uničil vse razen živine, ki so jo pravočasno rešili. Škoda znaša okoli 40.000 din.

o Srne rešile malega dečka. Nad Račečami se je sin posestnika Alberta Toplaka sankal. Petletni deček je zašel in se v gozdu izgubil. Zajela ga je mrzla noč in otrok bi bil gotovo zmrznil, če bi ga ne rešile srne, ki so okoli dečka nanosile vejčveja in polegale okoli njega ter ga grele. Šele domači pes je drugo jutro našel izgubljenega fantka, ki se je na tako nenavaden način rešil smrti.

Celje

TEŽKA NESREČA.

V vili Kordan na Hribu sv. Jožefa 23. se je zgodila težka nesreča. V kuhinji gospe Tatjane Medveškove, soproge pisarniškega ravnatelja, sta gospa in služkinja pripravljali parketno loščilo. Nesreča je hotela, da je ta mešanica voska in bencina prišla preblizu štedilnika in se vnela. Nastala je silna eksplozija, da so popokale šipe na kuhinjskih oknih. Iz kuhinje, v kateri so začela goreti tla, vrata in neki drugi predmeti, se je pričel valiti gost dim. Ogenj je zajel tudi gospo Medveškovo, ki je bila hipoma v plamenu. Posrečilo se je na gospoj pogasiti gorečo obleko, vendar je dobila težke

opeklino po obrazu, gornjem delu života, rokah in nogah. Morali so jo takoj prepelati v bolnišnico. Na klice na pomoč, je pritekel steklar Golež, ki je iz goreče kuhinje rešil sinčka ponesrečene gospe in pomagal pogasiti ogenj. Pri nesreči je zgorel tudi pes, ki se je takrat nahajal v kuhinji.

c Nagrade, ki so jih razpisali celjski slikarji gg. Sirk, Ščuka, Modic in ga. Vera Pristovškova, so dobili: prvo gđ. Slava Jenkova, uradnica v Celju; tretjo četrti razred I. dekliške mestne osnovne šole v Celju, četrto pa g. prof. Peter Kovačič. Druge nagrade, ki ima kupon št. 180, dobitnik ni dvignil. Zaradi tega je nagrada zapadla zopet v last g. Ščuki.

Socialno delo na Kozjaku

Na Štefanovo je bila na obmejni šoli v Gradišču na Kozjaku božična obdaritev otrok. Ze deset dni pred božičnimi prazniki je poslala mariborska klasična gimnazija na šolo Ciril-Metodove družbe v Gradišču tri zaboje daril. Z veseljem so pozdravili »Gradiškega božička«, direktorja marib. klasične gimnazije g. Mastnaka, zastopnika proforskega zbora in 16 dijakov, ki so prišli tako daleč razveselit za božič. Po pozdravu šol. upravitelja so otroci deklamirali par domoljubnih pesmi, učenci šmid Ivan. Gril Pepca, Krajnc Terezija in Viltušnik Katarina pa so se za božična darila lepo zahvalili v obliki govorov, ki so jih sestavili sami. Nato so zapeli par pesmi in dramatizirali pesem »Ljudstvo in dom«.

Takse za najemninske pogodbe povišane za 100 odstotkov

Novi takсни predpisi vsebujejo tudi povišanje takse na pogodbe o najemu zgradb, stanovanj in lokalov za 100%. Stare najemninske pogodbe do 23. decembra se smatrajo za pravilne, ostale pa se morajo taksirati po novem predpisu. Ker še ni novih obrazcev za najemninske pogodbe, se mora razlika v taksi nalepiti v kolkih.

c Izpred sodišča. Pred okrožnim sodiščem v Celju se je včeraj zagovarjal 48 letni posestnik Jurij Drozg iz Krastanvrha pri Sv. Petru na Medvedovem selu. 23. novembra 1939 je v domačem hlevu v prepiru z železno greblico udaril 73 letnega Petra Tramsaka po glavi in mu prekal desno temenično kost. Tramsak je v celjski bolnišnici poškodbi podlegel. Jurij Drozg je bil zaradi uboja obsojen na 3 leta robije in 3 leta izgube častnih pravic. Plačati mora tudi pogrebne stroške za Tramsakom v znesku 234350 din. — Radi težke telesne poškodbe se je zagovarjal 24 letni zidar Friderik Gamper od Sv. Miklavža pri Smarju. 23. novembra l. l. je v Korpolah pri Smarju v prepiru vrzel kamen v glavo Francu Jecelu in mu prekal levo temenično kost. Jecel je zaradi dobljene poškodbe izgubil govor. Gamper je bil obsojen na 1 leto strogega zapora in 2 leta izgube častnih pravic.

c Novi grobovi. V javni bolnišnici sta umrla 67 letni rudar v pok. Franc Strniša iz Dola pri Hrasniku in hči delavke Veronika Zupanc iz Levca pri Celju. — V Razlagovi ulici je umrla 87 letna vdova po sodnem nadodijalu Antonija Skubitz, na Cesti na Dobravo pa sinček ključavničarja Marjan Gorenjak.

c Kronika nesreč. 30 letni hlapec Karol Bornikar iz Oplotnice je pri smučanju padel in dobil hude poškodbe. Ko so ga peljali v bolnišnico v Celje, so se splašali konji in doletela ga je druga nesreča. Padel je pod voz in je dobil težke poškodbe po spodnjem delu telesa. — 15 letnega sina slikarja Ivana Čudna iz Tičnice pri Šostanju je ugriznil pes v levo stegno. — 55 letni dninar Jakob Fajgelj iz Kasaz pri Petrovčah je padel in si zlomil desno nogo v členku. — 7 letni sin posestnika Anlon Grobelnik od Sv. Kunigunde, občina Vel. Pirešica, si je pri smučanju zlomil levo nogo nad kolonom. — 13 letni sin posestnika Franc Razdevšek iz Zg. Polnikve pri Zalcu je pri smučanju padel in si zlomil levo roko v ramenu. — 46 letni delavec Ivan Breclj iz Smartnega v Rožni dolini je pri delu padel in si zlomil levo roko v komolcu. — 10 letni sin upok. mornariškega podporočnika Dušan Pož iz Smartnega ob Paki si je pri sankanju zlomil levo roko v rami. — Vsi ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnišnici.

c Pogreb ge. Josipine Jirakove je bil včeraj popoldne ob lepi udeležbi občinstva na okoliško pokopališče. Peveci CPD so pred hišo žalosti zapeli žalostinko, v sprevodu pa je svirala žalostinke godba iz Pečovnika.

Ohranite važno slovensko postojanko!

Nad prijazno vasico Sv. Martin se dviga veličasten Vurberg. Obdan je s temnimi gozdovi, pod katerimi se razprostira prostrano Dravsko polje. Tam, kjer so nekoč gospodovali vurberški gospodje, se sedaj zdravijo jetični. Zgodovina se je ironično poigrala s tem slovenskim gradom, ki je nekoč bil vse prej, kakor pa pribežališče bolnih in siromašnih. Sedaj pa deluje za temi sivimi zidovi Ruski Rdeči križ.

V vurberškem gradu so bili pred dolgimi leti Ramutovi za grajske upravitelje. Rod Ramutovih poteka prav iz tega gradu in je še sedaj spoštovan in upoštevan pri Sv. Martinu pri Vurbergu. Če hoče izvedeti zanimivosti vurberškega gradu, moraš obiskati priljubljenega veleposestnika in vzornega slovenskega sadjarja gospoda Dominika Ramuto, ki

je živ arhiv vurberške zgodovine. V njegovem lepem in udobnem domu najdeš vse polno spominov na vurberške graščake: dragoceno starinsko pohištvo, ure, jedilni pribor, palice, slike in mnogo drugega. Vse to, kar ima gosp. Ramuta, je velika in neprecenljiva zgodovinska vrednost.

Ramutova domačija je ena najlepših pri Sv. Martinu pri Vurbergu. Veliko posestvo ima lego, kakršnih je malo na Štajerskem. Seveda ni to prav nič čudnega saj je bila ta zemlja nekoč grajska in jo je njegov praded kupil od vurberških gospodov, pri katerih je bil za upravitelja. Posestvo je lepo zaokroženo. Vzorni sadovnjaki, lepe gorice, prostrana polja in gozdovi obkrožajo veliko hišo in lepa gospodarska poslopja. Vse opravlja strokovnjaško in uspešno 60 letni, a še vedno

mladeniško čili gospodar gosp. Dominik Ramuta, ki je znan sadjar s številnimi diplomami. Tudi njegov oče in ded sta bila odlična slovenska sadjarja, ki sta si pridobila mnogo odlikovanj. Ramutovi sadovnjaki so daleč naokoli najlepši. Ker je prijazni in gostoljubni gospodar tega velikega posestva pri Sv. Martinu ostal na jesen svojega življenja sam — njegovi otroci so namreč zelo dobro preskrbljeni — namerava svojo domačijo prodati. V interesu razvoja slovenskega kmetijstva pa je, da se to najlepše posestvo ne razkosa. Ostalo naj bi v enih rokah, saj bi bila za ves kraj škoda, da bi tako vzorno oskrbovano posestvo prešlo pod več gospodarjev. Gospodar gosp. Dominik pa naj bi užival sadove svojega dolgoletnega umnega gospodarstva kot upravitelj posestva.

—lg.

Maribor

Velik simfonični koncert Glasbene Matice

Dne 17. t. m. priredi orkester naše Glasbene Matice svoj prvi koncert v letošnji sezoni, na katerega se že dolgo temeljito pripravlja pod vodstvom kapelnika gosp. Josipa Jirana. Izvajal bo celotno simfonično pesnitev »Ma vlast« (Moja domovina) slavnega češkega skladatelja Bedřicha Smetane, rojenega leta 1824., umrlega leta 1884. in znanega pri nas ter ostalem kulturnem svetu zlasti po njegovi nesmrtni »Prodani nevesti«.

Dasi je češka glasba že stara in so imeli bratje Čehi tudi pred Smetano znamenite skladatelje, je pomenil njegov nastop vendarle pričetek nove dobe, v kateri je češka glasbena umetnost nastopila zmagoslavni pohod čez ožje meje v tuji svet. Če omenjena Smetanova komična opera »Prodana nevesta« si je osvojila operne odre vsega sveta in bo ostala tudi v bodočnosti eden izmed temeljev celokupne operne umetnosti. Pa tudi ostala Smetanova operna dela ne zaostajajo za »Prodano nevesto«, samo da so tesno naslonjena na češko zgodovino in zato tujini manj dojemljiva. Kakor v operah, je pokazal Bedřich Smetana vso svojo genialno umetniško silo tudi v simfoničnih sklad-



bal, predvsem v klasični »Moji domovini«, katero bomo slišali na omenjenem koncertu naše Glasbene Matice.

»Ma vlast« je velika simfonična pesnitev; spada med največja dela te vrste in je pisana z nenavadno globokim čustvom,

tako rekoč z lastno srčno krvjo. V njej je razodeta vsa ljubezen velikega genija do domovine. Pesnitev je razdeljena na šest delov z naslovi: »Vltava«, »Višegrad«, »Sarka«, »Iz čeških logov in poljan«, »Tabor« in »Blaník«. To je češki muzikalični epos, epopeja češke zgodovine, njenih junakov, prirodnih lepote, rasti in celokupnega izživljanja. Njeni akordi nam pripovedujejo v čudovitem zanosu najčarobnejše bajke, opajajo nas in segajo globoko do dna srca.

Dejstvo, da si je naša Glasbena Matica izbrala za svoj letošnji veliki simfonični koncert prav to nesmrtno Smetanovo delo, moramo najskrajneje pozdraviti, prvič zato, ker nam bo s tem nudila resničen glasbeni užitek, drugič pa, ker bo manifestirala našo slovensko kulturno povezanost z brati Čehi. Zato smo prepričani, da bo Maribor pravilno razumel to gesto in obiskal koncert 17. t. m. v veliki dvorani Sokolskega doma (Union) v res častnem številu. Sicer pa nam daje zanimanje, ki ga že sedaj čutimo za to veliko glasbeno prireditev, popolno zagotovilo, da bo tudi v tem pogledu popolnoma uspela.

Delovanje Jadranske Straže v Mariboru

Smoter Jadranske straže kot narodne in nepolitične organizacije je bil že večkrat poudarjen, da zasleduje smiselno gojitev naše jadranske zavesti in one ideologije, ki so jo ustvarili naši predniki. Najširši sloji našega naroda se dobro zavedajo važnosti jadranske pomorske politike, kakor tudi stoletne tradicije, ki je ustvarila iz naših pomorskih postojank in obale najtrdnjše podlago naše svobode, narodne časti in onega vzpona v bodočnost, ki ga imajo narodi, katerim so vrata v svet odprta za njihov gospodarski, kulturni in politični razmah. Posebno v današnjem času vidimo velik pomen pomorske vzgoje pri onih narodih, ki se borijo za nadoblast nad morji. Naša sveta dolžnost je, da obdržimo, kar so nam po stoletnih borbah ohranile generacije in nam izročile v nesmrtno varstvo. Naša dolžnost je, da se kot Jadranski stražarji in kot zavedni tvorci jugoslovanske narodne in državne skupnosti posvetimo našemu pomorskemu napredku, podvigu in pomorski svobodi. Z veseljem moramo ugotoviti, da se tudi v Mariboru člani Jadranske straže množijo in da se tudi med mladino širi misel in zavest naših organizatornih teženj. Naši

vrli Podmladki od osnovnih do srednjih šol tako rekoč tekmujejo med seboj, bodisi pri prireditvah, kakor tudi pri skupnih nastopih in akademijah, da bi s tem dali javnosti vidnega izraza za napredek in razmah svoje organizacije. Ob letošnji 15letnici so se nanizali uspehi in vse ono delo, ki ga je naša organizacija izvršila v tej dobi v Mariboru in bivši mariborski oblasti. Mnogo novih krajevnih odborov se je ustanovilo, naše ideje smo ponesli tudi tja, kjer še ni bilo poprej naših poverjenikov. Iz teh razlogov in iz razlogov naše nujne pomorske vzgoje je potrebno, da se ob sleherni prireditvi in skupni manifestaciji posvečajo misli vsem slojem in organizacijam brez razlike.

Obračamo se do občinstva, članov in prijateljev Jadranske straže, da nas tudi za nadalje v naših težnjah podpirate in nam nudite pomoč. Storili bomo vse, ker se zavedamo, da s tem služimo idealom našega naroda, naši veliki jugoslovanski družini in nesmrtnim junakom, ki so nam ohranili to posest in nam jo izročili v budno varstvo.

Krajevni odbor JS v Mariboru

MARIBOR DOBI SADNO SUŠILNICO

Te dni je bil na tukajšnji Vinarski in sadjarski šoli občni zbor podružnice Sadržskega in vinarskega društva v Mariboru. Dobro obiskano zborovanje je vodil predsednik ravnatelj g. Priol. Izčrpna poročila so strokovnjaško orisala vse dosežene uspehe in potrebe slovenskega sadjarstva. Sadržarji so sklenili, da bodo letos zgradili skupno sadno sušilnico, ki je za uspešnejši razvoj sadjarstva nujno potrebna. Sušilnico bo gradilo Sadržarsko in vinarsko društvo, ki bo tudi poskrbelo, da se bodo uredili vsi sadovnjaki v mariborskem okrožju.

POKOPALIŠKE HIJENE NA MAGDALENSKEM POKOPALIŠČU

Na magdalenskem pokopališču kradejo neki brezvestni zločinci že dalje časa z grobov vase, luči itd. Te dni pa je neka hijena v človeški podobi ukradla z groba, v katerem je pokopan upokojeni nadučitelj Kranjčič, mramornat križ. Pošteno javnost se svari pred nakupom. Potrebno bi bilo, da bi se take brezvestne zločince, ki niti mrtvih ne morejo pustiti na miru, občutno kaznovalo.

Z NJEGOVIM NOŽEM GA JE HOTEL ZAKLATI

Pred mariborskim okrožnim sodiščem se je moral zagovarjati zaradi roparskega napada v Zamošanskem gozdu tri Sv. Marjeti niže Ptula 32letni zidar Fr. Stepišnik. Stepišnik, ki je bil že večkrat kaznovan, je napadel ponoči 31. avgusta lani v Zamošanskem gozdu posetnika Jakoba Vesenjaka, ga vrgel na

tla, mu potegnil iz žepa njegov nož, nož odprl in zakričal: »Kar tiho, če ne te zakoljem, moli kesanje!« Nato mu je vzel iz žepa denarnico s 1.200 din gotovine. Razprava še traja...

V SNEGU OBLEŽAL IN ZMRZNIL

V naselju Hušbar v Svetinjah so našli zmruženega Friderika Lačna iz Desinjaka. Lačen se je skozi dan malo opil, legel zvečer ob poti v sneg ter zmružil.

Zgodba o neprijavljenem kaljenju nočnega miru

Vri deželan, ki je obiskal Maribor, ni odnesel nič kaj dobrih vtisov, kakor nam je to odkrito povedal v večerajšnjem »Večerniku«. Saj mož ima prav, je res marsikaj tu v Mariboru, kar mora neprijetno zadeti slovenskega človeka, ki pride z dežele in takih reči ni vajen. Mi Mariborčani seveda smo se vsega tega že tako navadili, da smo proti temu žal že otopeli. In otopelost rodi malomarnost in brezbriznost. Sploh pa je širom sveta znana slovenska širokogrudnost do vsega, kar je tuje (zato tudi tako sili k nam vse, kar je tuje), a toliko večja ozko-srčnost v vsem, kar je našega domačega. Vsekakor smo zanimiv narod, čisto drugačen kot drugi, in to je tudi nekaj.

Je zbolelo našega deželana v ušesa, ko je slišal tisto, kakor piše, »v pristni materinščini, ki ni podobna ne slovenščini in ne nemščini, ampak je menda jezik, kakršnega ne govorijo nikjer na svetu.« Tu mi moram samo v toliko popraviti, da to ni ne pristna ne materin-

ščina. Da pa tako nikjer drugje ne govorijo, to pa je točno. In sam vrag vedi, kakšen jezik je to! Grem na primer zadnjič po Koroski cesti in slišim dekle, ki vleče že dokaj okajenega fanta iz krčme na levi strani v krčmo na desni strani: »Tok zo kum do ajne, prekleti off!« — Kakšen jezik je to? Jezikoslovci na plan!

In lansko poletje sem kot galanten tujski vodnik neki dami iz Berlina razkazoval naše mesto. Ko je nekajkrat prisluhnila tisti govorici, me je začudeno vprašala: »Kakšen jezik pa govorijo ljudje tukaj? Zdi se kakor nemško, ampak jaz ne razumem nobene besede!« Da, da, sem si mislil, v Mariboru se marsikaj zdi, kar ni! In je tudi to ena zanimivost našega lepega Mariboru.

Ali pa na primer tale: Pred nekaj časa je bila izdana prepoved navijanja radio-aparatov pri odprtih oknih. Zato, da se ne bi kaj prizadejalo enim ali dru-

m Proti škodljivcu sadnega drevja. Kr. banska uprava je odredila posebne zaščitne ukrepe, da se zatire San-Josejev kapar, ki je največji škodljivec sadnega drevja in ki se je pojavil tudi v območju mesta Maribora. V smislu predmetne odredbe mora mestna občina sestaviti seznam vseh sadjarjev v njenem območju z navedbo njih rodovinskih, premoženjskih in pridobitnih razmer. Mestno poglavarstvo vabi vse sadjarje, da gredo oblastnim organom, ki bodo vršili zadevne poizvedbe in izvajanju odredbe banske uprave, na roko. Besedilo odredbe je razvidno iz razglašene na uradni deski mestnega poglavarstva.

m Ljudska univerza v Mariboru. V petek bo predaval dr. Lujo Thaller o razvoju medicine od prazgodovinske dobe do danes. Predavatelj je znan tudi izven naše države kot odlični poznavalec zgodovine medicine.

m »Jadranska noč« bo 20. januarja v Sokolskem domu z revijo narodnih noš. Vabimo cenj. dame, da pridejo v narodnih nošah.

Nočna lekarniška služba. Od 6. do vključno 12. m.: Lekarna pri Sv. Antonu, Frankopanova 18, tel. 27-01; Lekarna pri Mariji pomagaj, Aleksandrova c. 1, tel. 21-79.

* Naročniki Vodnikove družbe, dvignite knjige za leto 1940 v knjigarni Tiskovne zadrage, Maribor, Aleksandrova c. 13.

m Motorna vozila odjavljajo. Ko sta izšli usodni uredbi o omejitvi motornega prometa, so tudi v Mariboru začeli odjavljati motorna vozila. Tako je bilo pri mariborski policiji do konca leta odjavljenih skupno 133 motornih vozil, in sicer 82 osebnih avtomobilov, 9 tovornih avtomobilov in 42 motornih koles.

* Pekovski pomočniki priredijo 20. januarja zvečer v Narodnem domu veselico s sodelovanjem pekovskega pevskega zbora. Vabljeni!

Kino

* Grajski kino. Do vključno četrtka »Dr. Robert Koch«. Najlepsi film Ufe. Veleznimiv, za vsakega nepozaben. Emil Janings. Pride: »Jeklena armada«.

* Kino Union. Do vključno petka »Zigosa« film velikega dramatičnega obsega. V glavni vlogi znameniti franc. igralec Victor Franken.

* Esplanade-kino. »Kadar gosli jočejo«. Izborni češki film prekrasne vsebine po romanu K. Capeka in sijajne glasbe Dvoraka in Smetane.

Mariborsko gledališče

Sreda, 10.: Zaprti.

Četrtek, 11. ob 20.: »Zaroka na Jadranu«.

Red C.

Petek, 12.: Zaprti. (Gostovanje v Celju). Shakespearejev »Othello« v mariborskem gledališču. Shakespearejeva petdesetletna žaloga »Othello« je ena največja in najumetnejša svetovne dramske literature. Je to tragedija zakonske ljubosumnosti, enolna in najdovršenejša žaloga, ki se v stopnjevalno napetem dejanju razvija iz treh z načajev: ljubosumnega zamorca Othella, njegove ljubeče žene Desdemone, in zahrbtnega intriganta Jaga.

Smučarska poročila

(»Putnik«, Maribor, 10. jan.)

Sv. Trile kraji: —3, zelo oblačno, mirno, sneži, 5 cm pršica na podlagi 10 cm, sankališče ugodno, snežne razmere na cesti ugodne.

Logarska dolina (Sestre Logar): —10, zelo oblačno, mirno, sneži, 13 cm pršica na podlagi 25 cm, snežne razmere na cesti ugodne.

Sv. Lovrenc na Pohorju: —13, zelo oblačno, mirno, sneži, 20 cm pršica na podlagi 12 cm.

Ribnica na Pohorju: —12, zelo oblačno, mirno, sneži, 26 cm pršica na podlagi 12 cm.

Kolfe—Rimski vrelci: —7, zelo oblačno, mirno, sneži, 7 cm pršica na podlagi 10 cm.

Zanimivosti

Avstralci hočejo na francosko fronto...

Na manjša celina je prava aprovizacijska zadruga za angleški imperij

»Če bi bilo več Avstralcev na Galipoli, dvomim, da bi se mi lahko obdržali tam!« je dejal Mustafa Kemal paša. V strašnih bojih na Galipoliju so nemrež ju-maški Avstralci izgubili 50 tisoč mož.

Avstralska celina je dala v svetovni vojni Angležem blizu pol milijona vojakov. Borili so se na francoski fronti, v Palestini, Dardanelah, v Egiptu. Tudi zdaj zbirajo Avstralci svoje divizije. V taborišču je zbranih že 40.000 vojakov, cenijo, da bodo do pomladi oborožili in izvežbali 200.000 mož.

Avstralija je imela v angleškem imperiju vedno vlogo pionirja v letalstvu. Tako, ko se je začela vojna, je avstralska vlada ponudila Angliji več prvovrstnih pilotov. Njene tovarne letal delajo s polno paro, v načrtu imajo izdelavo 800 letal na leto. Avstralski piloti prihajajo v množicah na Angleško.

Tudi vojna mornarica Avstralije je zelo aktivna. Ima 15 večjih in večje število manjših ladij. V načrtu je izgradnja treh fušlcev, več naglih torpednih čolnov, minonoscev in čistilcev min. Za to ladjeve bodo potrebovali še 10 tisoč mornarjev.

Hitler je dejal v Berchtesgaden: »V bo dobi vojni ne bo zmoglo poljedelstvo, temveč ljudje!« Avstralci so prepričani o tem. Samo en primer: neki farmer je potoval pet dni, da je prišel do železniške postaje. Seboj je vzel puško in pitno vodo. Denarja ni imel, da bi se z železnico od-peljal do kraja, kjer so rekrutovali vo-jake. Skril se je pod vagon in tako ne-opazano prišel v mesto, kjer je bil spre-jet v vojsko...

Neki avstralski general, ki ima že 83 let, je stopil pred komisijo in vztrajal na tem, da je še sposoben za vojno, naj ga aktivirajo. V Avstraliji raste nov rod, ki ima veliko zaupanje v se. Edina želja vseh rekrutov je, da jih čimprej pošljejo na Francosko. »Kaj smo zato prišli peš 500 kilometrov, da bomo zdaj sedeli v teh barakah?« se pritožujejo.

Kakšni ne smejo biti otroci

Otroke je treba vedno vzgajati k spoštivosti in pravilni poti. Ali je belgijski oče tudi mislil na to, ko je prisilil dečka k naslednjemu doživljanju?

Prišel je majhen deček v prodajalno barv in zahteval poln lonček laka. Na pult je postavil posodo, ki je držala en liter. Trgovca je posodo napolnil ter jo vrnil dečku z besedami:

— Ta stane 18 frankov!

— Nimam denarja pri sebi. Oče bo plačal jutri!

Brez besede je vzel trgovec posodo in zlił lak spet v sod. Vrnil je dečku lonec, ki je z zanimanjem gledal v posodo in zamrmral:

— Oče je imel prav! Posode se držijo prav toliko laka, da ga bo dovolj za polčenje stola...

MARIJ SKALAN

RAMAS IN JORA

ROMAN ZADNJIH LJUDI NA ZEMLJI

54

»Da, treba bo vsaj še enkrat poizku-siti!« je sklenil nazadnje. »Kaj, ko bi mu obljubil svobodo in Joro? Verjel bi mi. Ko bi dosegel, kar želim, bi ga itak lah-ko odstranil...«

»Ta načrt se mu je zazdel celo nena-vadno posrečen in sklenil je, da ga takoj izvrši. Podal se je nazaj v delavnice vse-manskega letala in našel Ramasa pri-klenjenega na posteljo, kakor ga je pu-stil, ko je odšel. Stopil je predenj in de-jal:

»Prišel sem, da vas še enkrat vprašam, če ste si morda le premislili, pre-den se lotim nasilnega iskanja vrat?«

»Premislil? Ako ste si premislili vi, sem se tudi jaz.« je odgovoril Ramas po-dolnoma mirno.

»Jaz? Kaj naj bi si jaz premislil?«

»Da me ne hata preganjati in mi daste Joro za ženo.«

»Nisem se premislil, a mord bi si, ako...«

»Ako?«

»Ako mi poveste, kar od vas terjam.«

»Torej ste prišli na pogajanja.«

Najtežje je življenje na avstralskih paš-nikih. Tu vidiš po cele dneve velikanske črede, ki drve pred teboj, kakor da bi jih podil vrag. Gorje pastirju, če bi padel, drobica bi ga pomandrala pod seboj. Pa-stirji, ki zaslužijo po en šiling na grlo na vsakih 150 kilometrov pašnikov, so go-spodarji na planotah, večjih od celih po-krajin Evrope. Tudi ti pastirji hrepene po francoski fronti...

Avstralija ima še sto milijonov akrov zemlje, kjer lahko proizvede mesa, ki bi

ga vsi ljudje angleškega imperija ne mo-gli pojesti. Ta najmanjša celina sveta je velika zaloga, ki zalaga angleško vojsko z vsem potrebnim. Angleška vlada je po-kupila vso volno merino ovc, ki jo bodo predelali za obleko zavezniških vojsk. Mi-lijone bušlov žita, mesa, masla in sira, stotine milijonov jajc, nad pol milijona ton sladkorja, sadja in ostalega bo posla-la Avstralija v Evropo. Avstralci lahko re-čejo: »Imamo morje, pa hrane in tudi — ljudi, ki vedo, kaj hočejo...«

Kariera srbskega „kralja kuharjev“

Nedavno so v Somboru pokopali uglednega meščana Aleksandra Hrvato-vića, ki mu je življenjska pot odmerila zanimivo kariero. Kot sin bogatega ho-telirja se je v srednji šoli skregal z la-tinščino in grščino in ker se je najraje zadrževal v kuhinji, je postal vnet pri-tatelj kuharice in spreten kuhar. Pokli-cali so ga na carski dvor v Petrograd, kjer je ostal do svetovne vojne. Nato se je vrnil v domovino, bil je prvi kuhar nekega dunajskega in solnograškega ho-tela. Tu je njegova spretnost tako za-mamila Rooseveltovega sina, da ga je vabil v Washington, v Belo hišo. Hrvato-vić mu ni mogel slediti, ker je postal direktor restavracije hotela Winston v Londonu. Tu je tudi pripravil jedilni list za pojedino ob kronanju 12. maja 1937 v Buckinghamski palači. Med svečanostmi je vodil dvorno kuhinjo, za kar je dobil naslov »kralja vseh kuharjev«.

Lani se je vrnil Hrvatovič v Budimpe-što, kjer je bila njegova restavracija pravi paradiz za sladokusce. Posebno cen-jena je bila njegova kuhinja srbskih spe-cialitet. Zdaj ga je ugrabila smrt komaj 47 let starega, pustiti je moral veliko pre-moženje, ki si ga je nabral.

Ameriška senzacija: upogljivo steklo

Iz Pittsburga v Ameriki javljajo, da so iznašli novo industrijsko čudo. Je to var-nostno steklo, ki ga lahko zviješ skupaj v povezek kakor navadno preprogo. To steklo, ki so ga namestili že v 80% novo zgrajenih avtomobilov je rezultat deset-letnih raziskavanj in poizkusov, ki so stali 6 milijonov dolarjev. Če udarijo v to steklo, se ne ubije, temveč zapogne. Obstaja iz dveh tankih steklenih plasti, v katerih sredini je plastična brezbarvna snov, nazvana »vinale«. Novi produkt je petkrat močnejši od navadnega varnost-nega stekla in v mrazu mnogo odpor-nejši, zelo porabno bo tedaj za avto-mobile, vagone, letala, za plinske maske in podobno.

Danke, pridne gospodinjice bogate dr-žave, imajo senzacija. Uspelo jim je vzgojiti svinje, ki imajo nameš po 16 18 parov reber. Za deželo, ki izvaža ogromne količine mesa, je to velike važ-nosti...

Pol tone zlata je dobila Italija lani iz vojnih kolonij v Eritreji in Abesiniji.

Nove svinčene rudnike so odkrili na področju Habarovska in Jakutska v Si-biriji.

Ne pozabi naročnine!

Anatolija je že staro potresno ozemlje

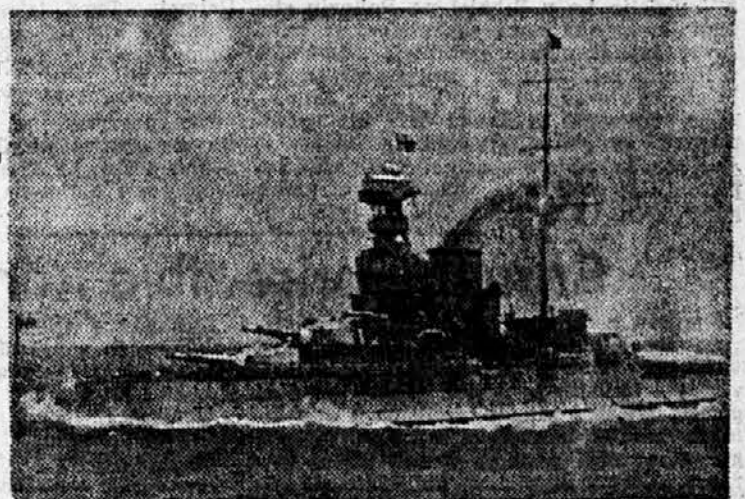
Skoro točno ob 21letnici strahovitega potresa v Messini na Siciliji je močno vzvalovanje zemlje razdejal anatolsko zemljo v Turčiji. Messina je tedaj izgu-bila 86.000 ljudi, polovico toliko žrtev je terjal maloazijski potres. Središče potresa je bila maloazijska visoka planota s povprečno višino 1000 m. Severni rob potresnega ozemlja ob Črnem morju tvori središče Ponskega gorovja.

Na tem področju so že stara potresna

ognišča v Amasiji, Tokatu, Enderesu in Erzerumu. Mesto Erzindžan je v teku let od 1045 do 1784 opustošilo že 17 ka-tastrofalnih potresov. Dunajski strokov-ni list o proučevanju potresov meni, da bi v prihodnjih tednih ali mesecih po-tres lahko začel še druga področja vzhod-nega dela Sredozemskega morja, ker se zemlja še vedno trese.

Maj' položi dar domu na oltar

Velika angleška bojna oklopnica "Queen Elisabeth"



»Nikolil! se je razburil Yagiri. »Kdo je poglavar Rayanipura, vi ali jaz? Kdo je Jorin oče, vi ali jaz? Prepovedujem vam, da bi me poniževali!«

»Hvala vam! je odgovoril Ramas še prav tako mirno, kakor prej. »S tem ste samo potrdili, kar sem že ves čas slutil: da bi me radi zopet prevarali. Yagiri Seoni, videl sem vam v dušo, prav na samo njeno dno, in tam je stalo zapisano, da niste niti en sam trenutek mislili na to, da bi kdaj izpolnili, kar ste mi pravkar še svečano obljubljali. Pričako-vali ste, da se bom obesil na vaše bese-de, kakor potapljač se na rešilno vrvo, storil vse, kar boste želeli, vi pa me bo-ste potem vseeno spravili s pota, kakor ste se že davno namenili. Toda rajši po-ginem tu, priklenjen na posteljo, kakor da bi vam pripravil tako veselje.«

»Potem sva dokončno opravila!« je kriknil Yagiri Seoni in nameril na inženirja orožje z morilnimi žarki. »Pozivam vas še poslednjič: hočete povedati, kje je Mahabali, ali ne?«

»Blizu tam, kjer sem zdaj jaz!« je od-govoril Ramas.

»Torej je le neke tu?«

»Nisem menil tako.« se je nasmehnul inženir. »Hotel sem le reči, da je blizu smrti. Ako me umorite, bo poginil tudi on preden ga boste mogli najti in rešiti.«

»Potem se vsaj iznebid obeh kratu.« je zarjul Yagiri in premaknil prst, da bi sprožil na Ramasa namenjeno orožje, toda še preden je mogel to storiti, je nena-doma začutil, kako mu leze odrevenelost po vseh udih in kako postaja ves trd in negiben. Hotel je krikniti od gro-ze, a glas mu je običal v onemelem grlu. Hotel se je ozreti okoli sebe, a glava mu je obstala negibno na otrplem vratu. Samo vid in sluh sta še rahlo delovala, zato je dovolj razločno slišal besede, ki jih je izgovoril nekdo za njegovim hrbtom:

»Pozdravljen, Yagiri Seoni!«

Trenutek nato je stopil predenj člo-vek, na las podoben onemu, ki je ležal pred njim priklenjen k postelji in kate-rega je hotel pravkar umoriti. Yagiri Seonija je obšla kljub odrevenelosti gro-za. Njegovi napol omoteni možgani niso mogli doumeti te nenavadne igre. Zdelo se mu je, da doživlja najneverjetnejšo čarovnijo. Toda tudi Ramas ni bil nič manj začuden in prestrašen, saj je nena-doma zagledal pred seboj sebe samega. Nepričakovani Ramasov dvojnik je pa segel najprej po Yagirijevem morilnem orožju, mu ga potegnil iz odrevenelih rok, stopil tik predenj in dejal:

»Ali me ne poznaš? Ne poznaš svoje-ga starega prijatelja Takurja Indorja?«

(Dalje prihodnjič)

Važno opozorilo!

Vsa tega 14. v mesecu začasno ugasne pravica do nezgodnega zavarovanja za 10.000 din tistim starim naročnikom, ki še niso poravnali naročnine do konca tekočega meseca. Čim prejme uprava »Večernika« od njih zaostalo naročnino, stopi njihovo zavarovanje zopet v veljavo. Poravnajte zato naročnino takoj! V Vašem interesu ne odlašajte niti dneva več!

UPRAVA »VEČERNIKA«.

Kultura

k. Gozdarski vestnik. Tik pred koncem leta 1939. je izšla 10. številka v Mariboru izhajajočega strokovnega mesečnika »Gozdarski vestnik«, ki je zaključila drugi letnik. Kakor prvega, je uredil tudi tega drugega ing. Stanko S o t o š e k, ki se je izkazal kot izvrsten organizator strokovnega gozdarskega slovnstva in utiralec novih, modernih smeri v gozdarskem znanstvu. Znal si je tudi pridobiti vrsto odličnih sodelavcev, katerih prispevki vzbujajo zanimanje med vsemi zainteresirani. V zaključni številki II. letnika je objavljena na uvodnem mestu zanimiva razprava Lojzeta Mušiča iz Slovenjgradca o obsenčevanju posevkov v gozdnih drevesnicah in o najnovejših obsenčevalnih lesah. Prispevek izpopolnjuje več ilustracij. Ing. Milan Hmelj iz Radeč je prispeval sestavek »Lahke gradbene plošče«, ing. Viktor Novak piše o dečjih dnevih spomladi leta 1939., ing. Mirko Šušteršič iz Ljubljane o določanju lesne mase v gozdnem gospodarstvu, slede pa dopisna gozdarska posvetovalnica, predpisi in okrožnice, dopisi, književnost, gradivo za slovenski gozdarski slovar itd. Revijo tiska Mariborska tiskarna.

k. Jugoslovanski biseri. Kljub vsem tež-

kočam, ki se postavljajo na pot revijam za tujski promet v naših tesnih razmerah, so si »Jugoslovanski biseri«, izhajajoči v Mariboru v uredništvu prof. dr. Frana Mišiča, vendarle zagotovili obstanek in zaključili te dni s skupno 11/12. številko lanskega letnika. Za to zaključno številko je prispeval Ludvik Zorzut prikupno pesem »Ej, zima«, slede pa nato prispevki »Ob koncu leta na mariborski stolnici«, Fr. Novak: »Severna Slovenija zimsko-sportski raj« (v cirilici), isti »Zima u Sloveniju zove« (v latinici); Fr. Borko: »Proti Sv. Miklavžu v Jeruzalemskih gorah«; »Slovenija je za prijem i zimskih gostiju gostoljubivo spremna«; dr. F. Kolterer: »Kaj nudi Rogaška Slatina bolnemu gostu v zimski sezoni«; J. Kveder: »Le ven na planine, na visoke gore!«; »Doberna pozimi«; »Vogel«, »Ljubljanski grad v zimskem čaru«, »Slika iz solčavske zime«, »Smučarji, Velika Kopa vas vabi!« Fr. Podgorjan: »Narodno gledališče v Mariboru — obmejna kulturna trdnjava«, »Trbovlje — Mrzlica«, L. Zorzut: »V snegu in soncu« itd. Že iz tega pregleda sledi, da je zvezek bogat na vsebini, izpopolnjujejo ga pa še mnogoštevilne lepe ilustracije.

Sport

Gorenjski gostje pri otvoritvi skakalnice

V nedeljo bo v Ribnici na Pohorju slovesno otvorjena nova skakalnica, za katero je izdelal načrte zgraditelj skakalnice v Planici inž. Bloudek, izpremenil pa jih je pozneje gradbeni tehnik Franc Šemerl, ki je tudi vodil gradbeno delo. Da se zanimanje za prireditve čimbolj dvigne, je Mariborska zimsko-sportna podzveza kot prireditev zagotovila nastop priznanih gorenjskih skakalcev Novšaka, Priboška in

Palmeta. Prvo tekmovanje za prvenstvo MZSP v klasični kombinaciji, ki bo zvezano z otvoritvijo, bo postalo z nastopom imenovanih gostov izven konkurence še privlačnejše. Da se omogoči čim udobnejše potovanje v Ribnico na Pohorje, bo organiziral mariborski »Putnik« avtobusno zvezo, za katero sprejema prijave v svoji poslovalnici na Trgu svobode.

Smuške prireditve konec tedna

Preteklo nedeljo so naši smuški klubi izvedli zadnjo revijo svojih tekmovalcev pred vstopom v novo smuško prvenstveno sezono v okviru klubskih prvenstev. Konec tedna pa pomeni pričetek najbolj razgibanega dela letošnje smuške zime, saj je tekmovanje povsod na izbiro; med njimi je v naši bližini najzanimivejša otvoritev nove skakalnice na Pohorju, zvezana s podzveznim prvenstvom v klasični kombinaciji. Spored tekmovanj v nedeljo je sledeč:

Podzvezno prvenstvo MZSP v klasični kombinaciji v Ribnici na Pohorju, prireditelj MZSP.

Mladinski dan pri Celjski koči, prireditelj SPD, Celje.

Medklubske tekme v teku in skokih v Ljubljani v izvedbi LZSP.

MEDNARODNA HOKEJSKA TEKMA V LJUBLJANI

V petek ob 20. bo v Ljubljani mednarodna hokejska tekma med ljubljansko Ilirijo in budimpeštanskim klubom BKE, ki je trenutno v Italiji. Ilirija je z imenovanim madžarskim moštvom odigrala za pravoslavni božič v Beogradu dve tekmi. Prvo je izgubila z 1 : 8, drugo z 1 : 3. Pričakuje se, da bo ljubljanski rezultat še ugodnejši za našega edinega zastopnika v tej sportni panogi.

ROKOBORSKA BALKANIADA V CARIGRADU

Prve dni v marcu bo v Carigradu balkaniada v rokoborbi, za katero so se do sedaj prijavele Turčija, Grčija in Jugoslavija.

UMETNOST IN OLIMPIJSKE IGRE

Pod gornjim naslovom je JOO izdal brošuro s ciljem, da v umetniških krogih propagira sodelovanje umetnikov na olimpiadah. V knjižici so navedene nekatere misli o tem vprašanju ter pravilnik za sodelovanje. Brošura se dobi brezplačno pri Jugoslovanskem olimpijskem odboru (Zagreb, Gunduličeva 22 a), kamor naj zainteresirani sporoče svoj točen naslov.

s. Znani branilec zagrebškega Gradjanskega Huga zapuška nogomet. Njegov klub bo mu priredil 2. febr. v Zagrebu nogometno tekmo, katere čisti dobiček je namenjen njemu.

s. Čeh J. Sobotka, ki je doslej igral za praško »Slavijo«, bo v novi sezoni ojačil ligaško enajstorico splitskega Hajduka.

s. Zagrebški kegljači so izgubili medmestno tekmo z Budimpešto z eno točko razlike. Razmerje točk 1572:1571.

s. Četrta pokalna nogometna tekma Gradjanski-BSK, ki bi se morala odigrati v nedeljo v Zagrebu, bo radi neugodnega vremena bržkone ponovno preložena.

s. V mednarodni skakalni konkurenci v Šturiere v Italiji je pri sodelovanju najboljših italijanskih skakalcev, 4 Nemcev in 3 Švicarjev zmagal Nemec Gregor Höll s 151 točkami. Dosegel je najdaljši skok dneva 64 m.

— No, ali ste odstranili kurja očesa tako, kot sem vam svetovala? je vprašala gospa Špela svojega podnajemnika, ko mu je prinesla kavo.

— Kaj takšnega, gospa! Kurjega očesa sploh ni bilo. Osem dni sem imel v nogavicah gumb od ovratnika...

SE EN VLOMILSKI PAJDAŠ

Lani je bil obsojen pred mariborskim okrožnim sodiščem na 5 let težke ječe in na izgubo častnih državljanskih pravic Franc Stanek, ker je vlomil februarja 1937 v draguljarno Marije Bezjakove v Gosposki ulici in kasneje marca 1938 v trgovino Roze Žnidaričeve. — Bezjakovi je bilo takrat odnešeno več moških in ženskih ur ter zlatnine v vrednosti 8015 din. Zdaj pa je državno tožilstvo na podlagi novega dokaznega materiala izdala obtožnico še proti 36letnemu mesarskemu pomočniku Avgustu Kolarju, ki je doma iz Serdice, drugače pa brez pravega življenja, ter ga obtožilo, da je pomagal Staneku pri vlovu.

Kolar je bil obsojen zaradi tega, ker je pomagal Staneku na 8 mesecev strogega zapora ter na 600 din denarne kazni. — Močno ga je razbremenil pri razpravi njegov pajdaš Stanek.

GOSPODARSKA KONFERENCA V LJUBLJANI

17. januarja bo v Ljubljani konferenca predstavnikov vseh gospodarskih panog iz naše države. Na konferenci se bodo obravnavala vprašanja, ki so v zvezi z novim davčnim zakonom, posebno pa se bo na konferenci razpravljalo o vprašanju nove davčne obtežitve našega gospodarstva v odnosu do gospodarske proizvodnje.

TOVORNI AVTO ZGOREL SREDI CESTE

Na banovinski cesti v Hermancih pri Ormožu je zaradi defekta sesalnega ventila v motorju začel znenada goriti tovorni avto znamke »Fiat«, last posestnika in šoferja Matija Čurina iz Sv. Bol-

jenka na Kogu. Ogenj se je na avtomobilu s tako gaglico razširil, da je bilo vsako gašenje nemogoče.

Iz Slovenskih gor

Preiščite pošne razmere. Za danj časa je slišati po raznih krajih Slovenskih goric neprestane pritožbe radi nepovojnih poštinih razmer na pogodbenih poštah. Iz tega razloga se obračamo s prošnjo na pošto direkijo v Ljubljani, da pošlje osebo na slovenjgoriške pošte, ki bo te razmere preiskala, da se obstoječi nedostaki popravijo.

Uredite neznosne socialne razmere. Kmetijski viničar polaga v sedanjem času svoje letne obračune s svojim gospodarjem, ki mu po svoji volji zaračunava letne prejemke in stanovanje. To se opravi na ta način, da usluženi viničar predloži gospodarju za delo prejete »špane« ali »plehe«, na podlagi katerih se uravnava račun. Nesocialno je pri tem zlasti to, da gospodar viničarju zaračunava prideleke do višine, da poslani viničar obremenjen z dolgom ali pa se račun prilijči uravna. To brezobzirno izkoriščanje ubogih družin izvajajo tudi nekateri dvolastniki — tuji vinogradniki, ki v tem pogledu ne poznajo mere. Skrajno potrebno je, da se točno preiščejo socialne razmere viničarskih družin, na podlagi česar bi se naj izvedla obširna socialna reforma, ki bi dala neštetim trpečim družinam boljše življenjske pogoje.

o Turistom s Pere. Zadnji čas krožijo govorice, da Peca turistom in smučarjem ni dostopna zaradi meje. Sporočamo, da je planincem članom SPD in zveznim društvam z veljavno legitimacijo dostop do Uletove kočice nemoteno dovoljen kot do slej. Na Peci je 75 cm snega in so prilike za izvežbane smučarje kar najbolj ugodne. Koča je stalno oskrbovana in ima toplo zakurjene sobe. Pridite brez skrbi v Matjaževu kraljestvu.

— Kaj se ji je pa primerilo? vpraša nekdo iz družbe.

— Trudila se je z raznimi kurami, da bi postala vilkejša in mlajša, pri tem je pa toliko trpela, da se je za deset let postarala...

MALI OGLASI

CENE MALIH OGLASOV: V malih oglasih vsaka beseda 50 din, najmanjša pristojbina za te oglase 10 din. — Družbe preklicati dopisovanja in denitovniški oglas 100 din, besede najmanjši znesek za te oglese 10 din. — Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasni tavek za enkratno obliko znaša 200 din. — Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma se te vsoti vplati v istu skupaj z naročilom ali pa po postni položnici na čekovni račun št. 11.406. Za vse vsmene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znak za 2 din.

Razno

GOSTILNA TRIGLAV

Prvovrstna, samo sortirana vina iz Slovenskih in Ljubljanskih gor, izvršna meščanska kuhinja. Se priporoča A. E. Lisjak, gostilna »Triglava«. Glavni trg 3. 13350-1

Zlato in srebro,

brijante, zastavlja ne listke išče nužno za nakup

M. Igerjev sin,
Maribor, Gosposka ulica 15

MODRČKI

stezniki, rokavice, nogavice, damsko perilo najceneje pri S. Ketiš-u, Stolna 1. 11406-1

OVČJO VOLNO

in angora-volno predem na roko. Joža Onič. Razvanje 79 13433-1

ZADRUGA »DELO«

prevzema razna dela (rigiranje vinogradov, kopanje temeljev, napravljanje gradbenega materiala, žaganje in cepanje drv; pranje perila, prepisovanje na stroj pod najugodnejšimi pogoji. Ponudbe pod »Delo« na ogl. odd. »Večernika«. 13427-1

Prodaj

POHIŠTVO

posamezni kosi naprodaj. Garantirano čisto. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 13422-4

ŠTEDILNIK

in drugo pohištvo naprodaj. Aleksandrova c. 31. Pohrežje. 13437-4

Kupim

BERDO

za tamburaški orkester, dobro ohranjeno, kupim. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 13432-3

Slike za domačje in poslovne knjižice izdeluje
Gosposka ul. 18/1. **Foto Japelj**

Stanovanje

STANOVANJE

soba, kabinet in kuhinja, dvo riščno poslopje, 1. nadstropje, oddam samo stalnomameščencu do štiričlanske družine. Mesečno 330 din. Tahoreška ul. 7. 13425-5

Soba odda

OPREMLJENO SOBO z 1 ali 2 posteljama in kopalnico oddam. Dalmatinska 24.

SOBO

lepo opremljeno, sončno, z uporabo kopalnice, oddam. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 13429-7

Službo dobi

PERFEKTNO KUCHARICO ki opravlja tudi druga hišna dela. iščem. Strossmayerjeva ul. 28-II. 9. 13434-9

OKASA

tablete

Pri spojni slabosti lahko poskusite

OKASA

tablete

100 komadov din 220— proti povzetju

Zastopnik: Lekarna

Mr. Rožman Miroslav

Beograd — Terazije 5

Ogl. reg. S. 5846 36

Posteljno perje

kem čiščeno že po kg 8— din napre tudi po brezkonkurenčni ceni pri

„Luna“
Maribor samo Glavni trg 24

Lokal

LOKAL

v centru mesta oddam. Informacije iz prijaznosti Cankarjeva 26. 13435-14



Dipl. optik

E. PETELN
MARIBOR • GRAJSKI TRG 7

Kam. kie?

VINA

najboljša in najcenejša za dom dobite pri Senici, ulica kneza Koclja. 13438-17

Oglašujte!